

บทความวิจัย (ม.ค. – มิ.ย. 2562)

การบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

ณัฐกมล พัทชรพิญโญพงศ์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
จังหวัดปทุมธานี 12100 e-mail : Nattakamol2558@gmail.com. Tel : 097-778-9999
อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.วิรัช วิรัชนิการวรรณ อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย จังหวัดปทุมธานี 12100 e-mail: newemail2556@gmail.com Tel : 092-587-2796

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน (2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน (3) ศึกษาปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนประสบความสำเร็จ การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสม) กลุ่มตัวอย่าง ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และจังหวัดปริมณฑลอีก 5 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร เก็บแบบสอบถามกลับคืนมาได้ จำนวน 893 ชุด/คน (N=893) คิดเป็นร้อยละ 88.59 ของประชากรทั้งหมด 1,008 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม เชิงคุณภาพคือแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างจำนวน 9 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.45, S.D. = 0.62) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 2.45, S.D. = 0.62) ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 2.54, S.D. = 0.58)

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ การส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรม กรมการท่องเที่ยว แนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

Received: April 14, 2018, Accepted April 26, 2018

Administration to Promote Hotel Tourism of the Department of Tourism according to the Sustainable Administration Concept

Nutkamol Patcharapinyophong, Doctor of Philosophy Program, Public Administration, Faculty of Public Administration,
Eastern Asia University, Pathumthani Province 12100 e-mail : Nattakamol2558@gmail.com. Tel: 097-778-9999
Advisor: Assoc. Prof. Dr. Wiruch Wiruchipawan, Lecturer in Doctor of Philosophy Program, Public Administration,
Faculty of Public Administration, Eastern Asia University, Pathumthani Province 12100
e-mail: newemail2556@gmail.com Tel: 092-587-2796

Abstract

This study aims to study (1) problems of management of tourism promotion of the Department of Tourism under sustainable management concept, (2) guidelines for the development of tourism promotion of the Department of Tourism under sustainable management concept, (3) factors that make the development of tourism promotion of the Department of Tourism under sustainable management

concept becomes successful. This is a mixed methods research. Samples consist of hotel business entrepreneurs in Bangkok and 5 surrounding provinces includes Nakhonpathom, Nonthaburi, Pathumthani, Samut Prakan, and Samut Sakhon. 893 sets/persons (N=893) of questionnaire were returned which is accounted for 88.59% of the total number of 1,008 populations. Quantitative instrument used in data collection was questionnaires. Qualitative instrument used in data collection was structured in-depth interview created by 9 experts. The statistics used in the analysis were percentage, mean, and standard deviation. The results of the research reveal that problems of management of tourism promotion of the Department of Tourism under sustainable management concept is in moderate level ($\bar{X}$ = 2.45, S.D. = 0.62), guidelines for the development of tourism promotion of the Department of Tourism under sustainable management concept is in high level ($\bar{X}$ = 2.45, S.D. = 0.62) and factors that make the development of tourism promotion of the Department of Tourism under sustainable management concept becomes successful is in high level as well ($\bar{X}$ = 2.54, S.D. = 0.58).

Keywords: Administration, Hotel Tourism, the Department of Tourism, the Sustainable Administration Concept

คำขอบคุณ: การศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยว ตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน” ครั้งนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้ความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอก อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.วิรัช วิรัชนิการวรรณ ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และติดตามการทำวิจัยฉบับนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้ นอกจากนี้ผู้ศึกษาขอขอบคุณครอบครัวที่ให้การกำลังใจ และให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามเป็นอย่างดีจึงจนกระทั่งวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงในที่สุด สุดท้ายนี้ คุณค่า และคุณประโยชน์อันพึงมีจากวิจัยฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบให้ผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน

บทนำ

เป็นที่เข้าใจกันว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวจะเป็นเส้นทางลัดไปสู่การพัฒนาทางเศรษฐกิจ ของประเทศที่กำลังพัฒนาในหลายๆประเทศ รวมทั้งประเทศสังคมนิยมที่เริ่มเปิดประเทศใหม่ เช่น ในกลุ่มประเทศอินโดจีนและกลุ่มประเทศในยุโรปตะวันออก ต่างมุ่งหวังให้การท่องเที่ยวเป็นภาคบุกเบิกที่จะนำผลประโยชน์ทั้งหลายมาสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศด้วยการลงทุนที่ไม่สูงนัก โดยหวังว่าการท่องเที่ยวจะดึงดูดเงินตราต่างประเทศ ทำให้คนในท้องถิ่นมีงานทำและมีรายได้ในขณะเดียวกันประเทศไทยก็เคยอาศัยการท่องเที่ยวมาเป็นกลยุทธในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้ประเทศไทยประสบความสำเร็จทางการตลาดอย่างงดงาม จนเป็นที่รู้จักในฐานะ “สยามเมืองยิ้ม” และประเทศไทยได้กลายมาเป็นสถานพักผ่อนที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของโลก กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, (2560).

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่เพิ่มสูงขึ้นติดอันดับที่ 11 ของโลก สะท้อนให้เห็นจากแนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง โดยในระยะที่ผ่านมาจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 14 ล้านคน ในปี 2552 มาเป็น 29.8 ล้านคน ในปี 2558 ซึ่งมากเป็นอันดับที่ 11 ของโลก ประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยมากที่สุด ได้แก่ จีน มาเลเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีและลาว ตามลำดับ สำหรับแนวโน้มนักท่องเที่ยวภายในประเทศ (ไทยเที่ยวไทย) พบว่าในช่วงปี 2554 – 2558 มีการเติบโตกว่าร้อยละ 9 ต่อปีโดยในปี 2557 นักท่องเที่ยวไทยเดินทางคิดเป็น 136.2 ล้านคนครั้ง และเพิ่มสูงขึ้นในปี 2558 ที่ 138.8 ล้านคนครั้ง

จากการเก็บสถิติของ UNWTO ประเทศไทยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ สูงถึง 44.6 พันล้านเหรียญสหรัฐ หรือสูงเป็นอันดับที่ 6 ของโลก ทั้งนี้คาดการณ์ว่ารายได้จากการท่องเที่ยว ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติในปี 2559 จะมีรายได้รวม 2.4 ล้านล้านบาท และในปี 2560 จะมีรายได้ สูงถึง 2.5 ล้านล้านบาท ปัจจุบันการท่องเที่ยวได้กลายเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยหากจะพิจารณาจากความพร้อมและศักยภาพของประเทศไทยที่มีต่อการท่องเที่ยว พบว่าประเทศไทยยังมีจุดเด่นและข้อได้เปรียบจากประเทศคู่แข่งหลายประการ เช่น ท่าเลที่ตั้งเป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กรุงเทพฯ ได้รับเลือกเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ดีที่สุดในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ในปี 2558 โดย

Master Card (Master Card's Asia Pacific Destinations Index 2015) และประเทศไทยได้รับรางวัลด้านการท่องเที่ยว Grand Travel Award จากนิตยสาร Travel News นิตยสารธุรกิจท่องเที่ยวชื่อดังจากภูมิภาคแอฟริกาใต้ ในปี 2554 ติดต่อกันเป็นเวลา 9 ปี เนื่องจากความมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นถึงความสามารถของประเทศไทยในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมระดับโลก อย่างไรก็ตาม ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, (2560)

ผลกระทบจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงต่อภาพรวมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในอนาคตรวมถึงประเทศไทยมีโอกาสสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นทั้งจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศ และนักท่องเที่ยวภายในประเทศ แนวโน้มการท่องเที่ยวที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม ของนักท่องเที่ยวและการเปลี่ยนแปลงเชิงรูปแบบการท่องเที่ยว แต่ด้วยปัจจัยพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวที่แข็งแกร่ง และมีการเติบโตของปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ ของอุปสงค์หรือศักยภาพด้านความต้องการของนักท่องเที่ยวจึงทำให้ประเทศไทยมีโอกาสสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวได้มากขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการการท่องเที่ยว ให้มีคุณภาพมาตรฐานเพียงพอกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในอนาคต การพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคตควรมุ่งเน้นการบรรลุเป้าหมายเชิงคุณภาพของการเติบโต ด้านรายได้จากนักท่องเที่ยวในกลุ่มต่างๆ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยมีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ต่อประเทศ รัฐบาลไทยรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการ ที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มที่มีศักยภาพในการเติบโตในอนาคตเพื่อตอบสนองต่ออุปสงค์ของตลาดการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป

กรมการท่องเที่ยว มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านบริการ ท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว ธุรกิจนำเที่ยว มัคคุเทศก์ และผู้นำเที่ยว มาตรฐานอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และการรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว รวมถึงการสร้างภาพยนตรต่างประเทศในราชอาณาจักร ให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ กฎหมายว่าด้วยภาพยนตร์และวีดิทัศน์ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสร้างภาพยนตรต่างประเทศ ในราชอาณาจักร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรมการท่องเที่ยว ออนไลน์, (2560)

กรมการท่องเที่ยวเป็นรัฐวิสาหกิจ และส่วนราชการระดับกรมในสังกัดของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 มาตรา 5 หมวด 5 ตั้งแต่วันที่ 3 ตุลาคม 2545 กรมการท่องเที่ยวเดิมชื่อ "สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว" โดยเป็นการถ่ายโอนภารกิจบางส่วนของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจากกรมประชาสัมพันธ์มาไว้ในกาดูแลของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2553 ให้เปลี่ยนชื่อสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นกรมการท่องเที่ยว ทั้งนี้มีผลตั้งแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนชื่อสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นกรมการท่องเที่ยว พ.ศ. 2553 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2553 กรมการท่องเที่ยวมีอำนาจหน้าที่ หรือมีภารกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในการพัฒนามาตรฐานการบริการด้านการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนการสนับสนุนการประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ให้อยู่ในระดับมาตรฐาน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และเพื่อก่อให้เกิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน รวมตลอดทั้งอำนาจหน้าที่ในเรื่องที่กรมการท่องเที่ยวประสานงานและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการตลาด หรือนักท่องเที่ยวให้กับผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม และการกระจายนักท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม กรมการท่องเที่ยว, ออนไลน์ (2560)

นอกจากนี้กรมการท่องเที่ยว ยังทำหน้าที่ประสานการสำรวจ วางแผน ออกแบบ และดำเนินการส่งเสริม อนุรักษ์ฟื้นฟู บูรณะ ปรับปรุง และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนทรัพยากรทางการท่องเที่ยวและคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการนั้น เพื่อเป็นการนำมาตรฐานทางการท่องเที่ยวไปใช้ได้หรือเป็นต้นแบบ ปรับใช้กับแหล่งท่องเที่ยว การจัดเก็บ รวบรวม และพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อวางแผนและบริหารจัดการ เผยแพร่ข้อมูลสถิติและองค์ความรู้ ด้านบริการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว การประกอบธุรกิจนำเที่ยว มัคคุเทศก์ และผู้นำเที่ยว รวมทั้งข้อมูลสถิติด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชน รวมถึงจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว แผนพัฒนาบริการท่องเที่ยว แผนพัฒนาทะเบียน ธุรกิจนำเที่ยว มัคคุเทศก์ และผู้นำเที่ยว รวมทั้งประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปฏิบัติ ให้เป็นไปตามแผน มาตรฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กรมการท่องเที่ยว (2560)

อย่างไรก็ดี ที่ผ่านมามีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการของกรมการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการประสานงานและแก้ไขปัญหา ด้านบริการท่องเที่ยวยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร" โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรมการท่องเที่ยวประสานงานและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการตลาดหรือนักท่องเที่ยวให้กับผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมมีน้อยและไม่กระจายนักท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรมเท่าที่ควร ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญที่กำลังประสบอยู่ ได้แก่ (1) การบริหารจัดการเศรษฐกิจ กรมการท่องเที่ยวมีการบริหาร

จัดการในด้านการตลาดหรือนักท่องเที่ยวให้กับผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมโดยให้ความสำคัญกับรายได้ของผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมมีจำนวนน้อย (2) การบริหารจัดการด้านเทคโนโลยี กรมการท่องเที่ยวบริหารจัดการหรือประสานงานที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรม มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ และสมาร์ต โฟน (smart phone) มาใช้ไม่มากเท่าที่ควรจึงทำให้การบริหารจัดการมีความล่าช้า ไชยรัตน์ อุดมกิจปัญญาและวิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2560) (3) การบริหารจัดการด้านคุณธรรม การตลาดหรือนักท่องเที่ยวให้กับผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม ด้วยความมุ่งมั่นเอาใจใส่มีน้อย (4) การบริหารจัดการด้านคุณภาพชีวิต การตลาดหรือนักท่องเที่ยวให้กับผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมไม่โดยคำนึงถึงการประกอบอาชีพที่ดีขึ้นของผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมให้เกิดผลกระทบระยะยาว

(5) การบริหารจัดการด้านสังคม เช่น กรมการท่องเที่ยวบริหารจัดการ หรือประสานงานที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรม เช่น การตลาดหรือนักท่องเที่ยวให้กับผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม โดยคำนึงถึงความต้องการและการตอบสนองความต้องการของส่วนรวม หรือสังคมไม่มากเท่าที่ควร เจริญชัย ศิริพงศ์สินและวิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2560) (6) การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม เช่น กรมการท่องเที่ยวบริหารจัดการ หรือประสานงานที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรม เช่น การตลาดหรือนักท่องเที่ยวให้กับผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม โดยคำนึงถึงการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวไม่มากเท่าที่ควร (7) การบริหารจัดการด้านความสมดุล เช่น กรมการท่องเที่ยวบริหารจัดการ หรือประสานงานที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรม เช่น การตลาดหรือนักท่องเที่ยวให้กับผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม โดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างรายได้กับเรื่องความรับผิดชอบไม่มากเท่าที่ควร (8) การบริหารจัดการด้านเครือข่าย เช่น กรมการท่องเที่ยวบริหารจัดการ หรือประสานงานที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรม เช่น การตลาดหรือนักท่องเที่ยวให้กับผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม โดยใช้เครือข่ายภายนอก เช่น สมาคม จังหวัด อำเภอ และหน่วยงานปกครองท้องถิ่นไม่มากเท่าที่ควร นอกจากนี้ปัญหายังสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ นายอภิชาติ พัทธภิญโญพงศ์ ตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ บริษัท วิจิตรการค้า จำกัด โรงแรมริเวอร์ไซด์กรุงเทพมหานคร 2560 และนายทรงเจริญ ประเมญโญจน์ ตำแหน่งประธานกรรมการ บริษัท มิ่งพร จำกัด 2560 บริษัท มิ่งพร จำกัด วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2560)

ถ้าหากกรมการท่องเที่ยวประสานงานด้านบริการท่องเที่ยวไม่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรมการท่องเที่ยวประสานงานในด้านการตลาดหรือนักท่องเที่ยวให้กับผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมมีน้อยและไม่กระจายนักท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม หากไม่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงหรือพัฒนาย่อมทำให้เกิดผลเสียต่อหน่วยงาน เช่น ทำให้การปฏิบัติงานที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนไม่มีมาตรฐาน รวมทั้งทำให้เกิดผลเสียต่อบุคลากรของกรมการท่องเที่ยว ที่สำคัญทำให้บุคลากรของกรมการท่องเที่ยวไม่ได้รับความน่าเชื่อถือและการยอมรับ ย่อมทำให้บุคลากรบางส่วนขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้แล้วยังทำให้ประชาชนไม่ได้รับบริการที่ดีในเรื่องการส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน อีกทั้งทำให้ประชาชนและสังคมต้องเผชิญกับปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนต่อไป ด้วยเหตุผลข้างต้นที่แสดงถึงความเป็นมาอำนาจหน้าที่ของกรมการท่องเที่ยว ตลอดจนปัญหาการวิจัยทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่ศึกษาครั้งนี้ เพื่อนำไปปรับปรุง หรือการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน อันจะเป็นประโยชน์ทั้งในทางวิชาการ ทางปฏิบัติต่อหน่วยงาน รวมทั้งประชาชน และผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาปัญหาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน
2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน
3. ศึกษาปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้อนาคตของการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนประสบความสำเร็จ

วิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (mixed methods research) (John W. Creswell and Vicki L. Plano Clark). (2011). ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) เป็นหลัก ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 80 และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) เป็นข้อมูลเสริม ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 20 ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร คือ ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และจังหวัดปริมณฑลอีก 5 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร รวม 168 บริษัทๆ ละ 6 คน รวมประชากร (168×6) 1,008 คน กรมสรรพากร, (2559)

กลุ่มตัวอย่าง ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และจังหวัดปริมณฑลอีก 5 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร จำนวน 1,008 คน การสุ่มตัวอย่างประเภทที่ใช้ความน่าจะเป็น (probability sampling) Ernest L. Cowles and Edward Nelson, (2015, pp. 13-34). ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บ รวบรวมได้จริงและสมบูรณ์ 893 (N=893)
บริษัทผู้ประกอบธุรกิจโรงแรมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และจังหวัดปริมณฑลอีก 5 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร จำนวน 168 บริษัทๆ ละ 6 คน รวมประชากร $(168 \times 6) = 1,008$ คน	1,008	893
รวม	1,008	(คิดเป็นร้อยละ 88.59 ของ ประชากรทั้งหมด 1,008 คน)

เครื่องมือเชิงปริมาณที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 2 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นคำถามปลายปิด ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน มีจำนวน 8 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นลักษณะปลายปิด ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน 8 ด้าน มีจำนวน 8 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นลักษณะปลายปิด ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน มีจำนวน 8 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นลักษณะปลายปิด ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน มีจำนวน 8 ข้อ ลักษณะของคำถามเป็นลักษณะปลายปิด

การหาคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบแก้ไขความตรงเชิงเนื้อหา วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องรายข้อ IOC (Index of Item Objective Congruence) เพื่อหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ต้องการวัด ได้ค่าเท่ากับ 0.89 จากนั้นนำข้อเสนอนี้มาปรับปรุงให้ชัดเจนและเหมาะสมตามเนื้อหา

หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย จำนวน 50 คน โดยหาค่าความเที่ยง (Reliability) และหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient : α) พบว่าคำถามมีค่าความเที่ยงที่สามารถนำไปใช้ในการศึกษาได้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยค่าเที่ยงที่คำนวณได้ต้องมีค่ามากกว่า 0.70 ซึ่งแบบสอบถามมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.86

การเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1 กุมภาพันธ์-30 เมษายน 2560 โดยผู้ศึกษา และผู้ช่วยผู้วิจัยอีก 10 คน ได้แจกแบบสอบถาม จำนวน 1008 ชุด/คน และเก็บแบบสอบถามกลับคืนมาได้ จำนวน 893 ชุด/คน (N=893) คิดเป็นร้อยละ 88.59 ของประชากรทั้งหมด 1,008 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการประมวลผลและวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้เชี่ยวชาญ คือผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน จำนวน 9 คน ผู้วิจัยสัมภาษณ์ด้วยตนเองตัวต่อตัว (face to face interview) ทีละคนๆ ละไม่น้อยกว่า 60 นาที เครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (structured in-depth interview form) โดยคัดเลือกแบบสโนว์บอล (Snowball Sampling Concept) Patrick Biernacki and Dan Waldorf. (1981: 141-163) โดยผู้ศึกษากำหนดประเด็นการสัมภาษณ์ดังนี้

ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

ผลการวิจัย

การบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณโดย แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ปัญหาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

ส่วนที่ 5 การส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 : แสดงจำนวนค่าร้อยละ จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล		ประชากรที่ตอบแบบสอบถาม (N=893)	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ	1.1 ชาย	290	32.47
	1.2 หญิง	603	67.53
	รวม	893	100.0
2. ระดับการศึกษา	2.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	251	28.11
	2.2 ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า หรือสูงกว่า	642	71.89
	รวม	893	100.00

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 603 คน คิดเป็นร้อยละ 67.53 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 32.47 ระดับการศึกษามีระดับการศึกษาปริญญาตรี หรือเทียบเท่า หรือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 642 คน คิดเป็นร้อยละ 71.89 รองลงมาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 28.11 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ปัญหาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

ตารางที่ 3 : แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

ปัญหาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของ โรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหาร จัดการที่ยั่งยืน 8 ด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ
1. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ	1.98	0.59	ปานกลาง	5
2. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยี	2.11	0.72	ปานกลาง	2
3. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านคุณธรรม	1.97	0.72	ปานกลาง	6
4. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านคุณภาพชีวิต	2.04	0.72	ปานกลาง	3
5. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านสังคม	1.90	0.72	ปานกลาง	7
6. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม	1.99	0.62	ปานกลาง	4
7. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านความสมดุล	1.88	0.64	ปานกลาง	8
8. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านเครือข่าย	2.29	0.73	ปานกลาง	1
รวม	2.02	0.68	ปานกลาง	

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.02$, S.D.= 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านเครือข่ายอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด ($\bar{X} = 2.29$, S.D.= 0.73) รองลงมา คือปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยี ($\bar{X} = 2.11$, S.D.= 0.72) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 2.04$, S.D.= 0.72) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 1.99$, S.D.= 0.62) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 1.98$, S.D.= 0.59) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านคุณธรรม ($\bar{X} = 1.97$, S.D.= 0.72) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านสังคม ($\bar{X} = 1.90$, S.D.= 0.72) และปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านความสมดุล ($\bar{X} = 1.88$, S.D.= 0.64) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

ตารางที่ 4 : แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริม การท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนว คิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน 8 ด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ
1. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ	2.44	0.66	มาก	7
2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยี	2.62	0.55	มาก	2
3. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านคุณธรรม	2.54	0.57	มาก	5
4. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านคุณภาพชีวิต	2.56	0.54	มาก	4
5. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านสังคม	2.49	0.63	มาก	6
6. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม	2.61	0.57	มาก	3
7. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านความสมดุล	2.37	0.65	มาก	8
8. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านเครือข่าย	2.68	0.48	มาก	1
รวม	2.54	0.58	มาก	

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.54$, S.D.= 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านเครือข่ายอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยี ($\bar{X} = 2.62$, S.D.= 0.55) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.61$, S.D.= 0.57) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 2.56$, S.D.= 0.54) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านคุณธรรม ($\bar{X} = 2.54$, S.D.= 0.57) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านสังคม ($\bar{X} = 2.49$, S.D.= 0.63) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.44$, S.D.= 0.66) และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านความสมดุล ($\bar{X} = 2.374$, S.D.= 0.65) ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

ตารางที่ 5 : แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน 8 ด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	2.34	0.72	มาก	8
2. ปัจจัยด้านเทคโนโลยี	2.56	0.62	มาก	2
3. ปัจจัยด้านคุณธรรม	2.37	0.64	มาก	7
4. ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิต	2.43	0.62	มาก	6
5. ปัจจัยด้านสังคม	2.44	0.53	มาก	4
6. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	2.46	0.59	มาก	3
7. ปัจจัยด้านความสมดุล	2.44	0.62	มาก	5
8. ปัจจัยด้านเครือข่าย	2.59	0.63	มาก	1
รวม	2.45	0.62	มาก	

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.45$, S.D.= 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปัจจัยด้านเครือข่าย ($\bar{X} = 2.59$, S.D.= 0.63) รองลงมาคือปัจจัยด้านเทคโนโลยี ($\bar{X} = 2.56$, S.D.= 0.62) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.46$, S.D.= 0.59) ปัจจัยด้านสังคม ($\bar{X} = 2.44$, S.D.= 0.53) ปัจจัยด้านความสมดุล ($\bar{X} = 2.44$, S.D.= 0.62) ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 2.43$, S.D.= 0.62) ปัจจัยด้านคุณธรรม ($\bar{X} = 2.37$, S.D.= 0.64) และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.34$, S.D.= 0.72) ตามลำดับ

ส่วนที่ 5 การส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

ตารางที่ 5 : แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของ
กรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

การส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรรมการ ท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน 8 ด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ คิดเห็น	ลำดับ
1. การส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ	2.44	0.63	มาก	5
2. การส่งเสริมด้านเทคโนโลยี	2.63	0.56	มาก	1
3. การส่งเสริมด้านคุณธรรม	2.52	0.65	มาก	3
4. การส่งเสริมด้านคุณภาพชีวิต	2.31	0.65	มาก	8
5. การส่งเสริมด้านสังคม	2.43	0.55	มาก	6
6. การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม	2.45	0.57	มาก	4
7. การส่งเสริมด้านความสมดุล	2.34	0.58	มาก	7
8. การส่งเสริมด้านเครือข่าย	2.61	0.56	มาก	2
รวม	2.54	0.59	มาก	

จากการวิเคราะห์ตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.54$, S.D.= 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการส่งเสริมด้านเทคโนโลยีอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 2.63$, S.D.= 0.56) รองลงมา คือการส่งเสริมด้านเครือข่าย ($\bar{X} = 2.61$, S.D.= 0.56) การส่งเสริมด้านคุณธรรม ($\bar{X} = 2.52$, S.D.= 0.65) การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.45$, S.D.= 0.57) การส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.44$, S.D.= 0.63) การส่งเสริมด้านสังคม ($\bar{X} = 2.43$, S.D.= 0.55) การส่งเสริมด้านความสมดุล ($\bar{X} = 2.34$, S.D.= 0.58) และการส่งเสริมด้านคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 2.31$, S.D.= 0.65) ตามลำดับ

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

สำหรับผลการสัมภาษณ์แนวลึกเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ต่อปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน ประสบความสำเร็จที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดดังกล่าวนี้ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 9 คน ล้วนเห็นด้วยกับคำถามดังกล่าว สรุปดังนี้

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน ด้านเครือข่าย กรรมการท่องเที่ยวควรบริหารจัดการ หรือประสานงานที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรม เช่น การหาตลาดหรือนักท่องเที่ยวให้กับผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม โดยใช้เครือข่ายภายในของกรรมการท่องเที่ยว เช่น หน่วยงานหรือฝ่ายต่างๆ พร้อมกับใช้เครือข่ายภายนอก เช่น สมาคม จังหวัด อำเภอ และหน่วยงานปกครองท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ล้วนเห็นด้วยกับคำถามดังกล่าว โดยให้เหตุผลสำคัญไว้ว่า เนื่องจากเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก โดยเฉพาะเครือข่ายที่ทันสมัย เช่น ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (internet) เป็นสิ่งสำคัญจำเป็น ทันสมัย สะดวก รวดเร็ว เหมาะสมกับสภาพในปัจจุบัน ได้รับการยอมรับ และเป็นที่ยอมรับเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งช่วยสนับสนุนการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มใช้ข้อมูลแลกเปลี่ยนและแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกัน สำหรับตัวอย่างเครือข่ายที่ทันสมัย เช่น การรับส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นการส่งข้อความผ่านเครือข่ายโดยไม่ต้องใช้กระดาษ การส่งข้อความ เสียง และภาพที่เคลื่อนไหวได้ตลอด 24 ชั่วโมง การโอนย้ายแฟ้มข้อมูลระหว่างกัน การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ติดต่อสื่อสารในระยะไกล การเรียกค้นข้อมูลข่าวสาร การอ่านข่าว การสนทนาบนเครือข่าย การบริการสถานีวิทยุและโทรทัศน์บนเครือข่าย รวมตลอดไปถึงการเชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ทางธุรกิจการท่องเที่ยว เป็นต้น เห็นด้วย จำนวน 6 คน และทำให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ โดยเฉพาะกรรมการท่องเที่ยว และหน่วยงานภาคเอกชน โดยเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมใช้ทรัพยากรได้อย่างประหยัด ลดต้นทุน คุ่มค่า และได้รับประโยชน์มากขึ้น เห็นด้วยจำนวน 3 คน

ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนประสบความสำเร็จ ด้านเครือข่าย ได้แก่ คำถามที่ว่า “การที่กรรมการท่องเที่ยว

บริหารจัดการ หรือประสานงานที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน โดยใช้เครือข่ายทั้งภายในและภายนอกของกรมการท่องเที่ยว พร้อมทั้งสนับสนุนให้การทำงานเป็นทีมโดยมีอาชีพผ่านทางเครือข่ายที่ทันสมัย (modern network teamwork professionally) อย่างชัดเจนและต่อเนื่องจากทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรม และประชาชนได้รับประโยชน์ และได้รับความสะดวกจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน เห็นด้วยจำนวน 5 คน และเป็นการบริหารจัดการ การดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงานที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญ และสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนที่ให้ความสำคัญกับเครือข่ายทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงาน รวมทั้งการทำงานเป็นทีมผ่านทางเครือข่ายที่ทันสมัย ซึ่งครอบคลุมถึงการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวด้วย จำนวน 3 คน

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 603 คน คิดเป็นร้อยละ 67.53 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 32.47 ระดับการศึกษามีระดับการศึกษาปริญญาตรี หรือเทียบเท่า หรือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 642 คน คิดเป็นร้อยละ 71.89 รองลงมาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 28.11 ตามลำดับ

ปัญหาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.02$, S.D.= 0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านเครือข่ายอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด ($\bar{X} = 2.02$, S.D.= 0.68) รองลงมา คือปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยี ($\bar{X} = 2.11$, S.D.= 0.82) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 2.04$, S.D.= 0.72) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 1.99$, S.D.= 0.62) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 1.98$, S.D.= 0.59) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านคุณธรรม ($\bar{X} = 1.97$, S.D.= 0.72) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านสังคม ($\bar{X} = 1.90$, S.D.= 0.72) และปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านความสมดุล ($\bar{X} = 1.88$, S.D.= 0.64) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Michael Nir. (2014)

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.54$, S.D.= 0.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านเครือข่ายอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยี ($\bar{X} = 2.62$, S.D.= 0.55)แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.61$, S.D.= 0.57) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 2.56$, S.D.= 0.54) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านคุณธรรม ($\bar{X} = 2.54$, S.D.= 0.57) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านสังคม ($\bar{X} = 2.49$, S.D.= 0.63) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.44$, S.D.= 0.66) และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านความสมดุล ($\bar{X} = 2.374$, S.D.= 0.65) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ธเนศ ทวีบุรุษ (2557).

ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.45$, S.D.= 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปัจจัยด้านเครือข่าย ($\bar{X} = 2.59$, S.D.= 0.63) รองลงมาคือปัจจัยด้านเทคโนโลยี ($\bar{X} = 2.56$, S.D.= 0.62) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.46$, S.D.= 0.59) ปัจจัยด้านสังคม ($\bar{X} = 2.44$, S.D.= 0.53) ปัจจัยด้านความสมดุล ($\bar{X} = 2.44$, S.D.= 0.62) ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 2.43$, S.D.= 0.62) ปัจจัยด้านคุณธรรม ($\bar{X} = 2.37$, S.D.= 0.64) และปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 2.34$, S.D.= 0.72) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นายปณิทัต นอขุนทด (2556) จะเห็นได้ว่าเทคโนโลยีถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญต่อความสำเร็จของกิจการ หลายประเภทการใช้เทคโนโลยีมีผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินงานในองค์กรอย่างมากจึงต้องมีวิสัยทัศน์สำหรับการบริหารจัดการ การใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือเชิงกลยุทธ์เพื่อจะได้เปรียบในการแข่งขันและผู้บริหารควรมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องเทคโนโลยีเพื่อจะได้มีส่วนร่วมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีให้ได้ประโยชน์อย่างแท้จริง มีการศึกษานโยบาย วัตถุประสงค์ และข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการงานและองค์กรเพื่อช่วยในการตัดสินใจเลือกใช้เทคโนโลยีเหล่านั้น เทคโนโลยีสารสนเทศถือเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งขององค์กร ซึ่งมีผลกระทบ

ต่อการจัดการองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อรรถพร ป้อมคำ (2558) นอกจากนี้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และจังหวัดปริมณฑลอีก 5 จังหวัด ส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมากต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ รวมทั้งต่อปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการประสบความสำเร็จ ด้านเครือข่ายเนื่องจากประชากรส่วนใหญ่พึงพอใจและเห็นความสำคัญของปัจจัยที่มีส่วนสำคัญทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวตามแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืนทั้ง 8 ด้าน ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับหลักการสำคัญของแนวคิดการบริหารจัดการที่ยั่งยืน รวมทั้งเป็นปัจจัยที่ทันสมัยชัดเจนและเหมาะสมกับสภาพของการบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะปัจจัยด้านเครือข่าย และปัจจัยด้านเทคโนโลยี นอกจากนี้ ประชากรส่วนใหญ่ยังเชื่อว่า ปัจจัยดังกล่าวนี้เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นยิ่งสำหรับการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งรวมทั้งการประสานงานและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการหาตลาดหรือนักท่องเที่ยวให้กับผู้ประกอบการโรงแรม และกระจายนักท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรมของกรมการท่องเที่ยว และหากกรมการท่องเที่ยวนำปัจจัยดังกล่าวไปปรับใช้ ย่อมมีแนวโน้มช่วยให้การบริหารจัดการที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น อนึ่งความคิดเห็นดังกล่าวนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 9 คน สอดคล้องกับแนวคิดของ Raymond Meredith Belbin. (2010). ที่สนับสนุนให้หน่วยงานปฏิบัติงานหรือยึดถือการบริหารจัดการเป็นทีมหรือการทำงานเป็นทีม ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงมีส่วนสำคัญทำให้ประชากรส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับมาก

นอกจากนี้ ผู้บริหารระดับสูงของกรมการท่องเที่ยวควรสร้างความรู้ความเข้าใจและทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างชัดเจนและต่อเนื่องในเรื่องการบริหารจัดการ หรือการประสานงานที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรม เช่น การหาตลาดหรือนักท่องเที่ยวให้กับผู้ประกอบการโรงแรมโดยใช้เครือข่ายที่ทันสมัยทั้งภายใน เช่น ฝ่ายต่างๆ ของกรมการท่องเที่ยวและภายนอกหน่วยงาน เช่น สมาคม จังหวัด อำเภอ และหน่วยงานปกครองท้องถิ่น เพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 คน) ในเวลาเดียวกันกรมการท่องเที่ยวควรกำหนดนโยบาย และแนวทางปฏิบัติตลอดจนเตรียมบุคลากรให้มีความพร้อมเพื่อรองรับการบริหารจัดการหรือการประสานงานโดยใช้เครือข่ายที่ทันสมัยดังกล่าวอย่างเป็นระบบด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ จิตราภรณ์ เตชะชาญ ที่ได้เสนอข้อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการด้านการสร้างเครือข่าย เช่น ควรส่งเสริมการผลิตผลิตภัณฑ์ของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์โดยผ่านเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก เช่น การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลผ่านทางอินเทอร์เน็ต หรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพควรเน้น การบริหารจัดการด้านเครือข่าย การบริหารจัดการด้านเทคโนโลยี การบริหารจัดการด้านคุณภาพชีวิต การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ การบริหารจัดการด้านสังคม การบริหารจัดการด้านความสมดุลย่อมมีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวของโรงแรมของกรมการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2559, หน้า 86-97).

รายการอ้างอิง

กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, (2560). ยุทธศาสตร์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ฉบับที่ 4 พ.ศ.

2560 – 2564. กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

กรมการท่องเที่ยว (2560). ประวัติกรมการท่องเที่ยว. สืบค้นเมื่อ 18 สิงหาคม 2560 จาก

<http://tourism2.tourism.go.th/home/details/11/16/390>.)

กรมสรรพากร (2560). รายชื่อผู้ประกอบการโรงแรมที่ผู้มีเงินได้มีสิทธิขอหักลดหย่อนค่าเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ สำหรับปีภาษี 2559 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และจังหวัดปริมณฑล สืบค้นเมื่อ 8 สิงหาคม 2560 จาก

<http://www.rd.go.th/publish/44132.0.html>.

คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. (2560) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)

คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ.

เจิมขวัญ ศิริพงศ์สินและวิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2560) การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนของเทศบาลใน

จังหวัดลพบุรีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์. (7) 2 หน้า : 148-156.

จิตราภรณ์ เตชะชาญ และวิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2559). การพัฒนาการบริหารจัดการโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ใน

จังหวัดขอนแก่นตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชียสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (6) 2 หน้า 86-97.

- ไชยรัตน์ อุดมกิจปัญญาและวิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2560) การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการแข่งขันของการกีฬาแห่งประเทศไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง . วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. ปีที่ : (7)2 หน้า 157-164.
- ธเนศ ทวีบุรุษ (2557). แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชนชะแล้ตำบลลำชะแล้ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นายปณณทัต นอขุนทด, (2556) ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา .หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา. สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2560) ศักยภาพในการบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีและเครือข่ายสังคมที่ทันสมัยเพื่อให้บริการประชาชนของเทศบาลในจังหวัดสมุทรปราการตามแนวคิด PANT-ITERMS. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น. (14) 1 หน้า 108-121.
- อรรณพ ป้อมดำ. (2558) การจัดการสารสนเทศ การสื่อสารและเทคโนโลยีสำหรับการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 3.วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชียฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ .(5) 3 หน้า 221-232.
- Creswell and Vicki L. Plano Clark (2011: 174-175). **Designing and Conducting Mixed Methods Research**. Second Edition. Thousand Oaks, California: Sage Publications, Inc.)
- Ernest L. Cowles and Edward Nelson. (2015, pp. 13-34). **An Introduction to Survey** . New York: Business Expert Press, LLC.
- Greg Guest, Emily E. Namey, and Marilyn L. Mitchell). 2013: 47). **Collecting Qualitative Data: A Field Manual for Applied Research**. Thousand Oaks, California: Sage Publications, Inc.)
- Michael Nir. (2014). **Leadership: Building Highly Effective Teams, How to Transform Teams into Exceptionally Cohesive Professional Networks**. Third Edition. Boston, Massachusetts: Sapir Consulting US., L.L.C.
- Raymond Meredith Belbin. (2010). **Management Teams: Why They Succeed or Fail**. Third Edition. Burlington, Massachusetts: Elsevier.
- Patrick Biernacki and Dan Waldorf. (1981) "Snowball Sampling: Problems and Techniques of Chain Referral Sampling", **Sociological Methods & Research**, 10, 2 (1981): 141-163.)